

‘Wij spreken dezelfde taal, maar begrijpen elkaar soms niet’

Wim Dries

Met deze boutade durf ik in Nederland wel eens een presentatie te openen. Tussen de regio Vlaanderen en Nederland zijn er heel wat verschillen. Maar heel wat is niet alles.

België lijkt wel het gebied in Europa waar de overgang gemaakt wordt tussen de zakelijke en afstandelijkere aanpak van het Noorden en de zorgeloze, warme aanpak van het Zuiden. Ik heb heel wat politieke en bestuurlijk contacten over de Belgische grenzen heen. Ook in Nederland. Het valt me vaak op dat de noorderburen politiek, en meer bepaald een uitvoerend mandaat, anders benaderen. Een burgemeester wordt in België verkozen. In Nederland gaat het om een benoeming. Dat maakt een wezenlijk verschil. Bovendien merk ik verschillen tussen wethouders en schepenen en tussen de wijze waarop overheden met het politieke bestuur werken.

In het Belgische model staan politici tussen de mensen. Ze kennen de verzuchtingen van het volk. Die betrokkenheid komt op een andere manier tot uiting in Nederland. Beide modellen hebben hun voor- en nadelen.

In mijn eigen stad, Genk, merk ik dat het schepencollege dichterbij de overheid staat dan in vele Nederlandse voorbeel-

den. Er is gestructureerd en verregaand overleg tussen bevoegde mandatarissen en leidinggevende ambtenaren. Wanneer het schepencollege een beslissing neemt die afwijkt van het advies van de overheid, geldt één waardevolle afspraak: het advies van de dienst blijft staan in de nota. Deze nota kan door iedereen geadviseerd worden, in het kader van de openbaarheid van bestuur. Ook door de gemeenteraad. De argumentatie en motivatie van het college moet dus zeer doordacht zijn. Wij leggen een advies van de overheid niet zomaar naast ons neer.

Ieder land heeft een eigen politiek systeem, gegroeid uit het verleden, gestoeld op het eigen DNA. Of het ene systeem beter is dan het andere, daar ga ik mij niet aan wagen. Wel merk ik dat er gelijkenissen zijn tussen België en Nederland in de wijze waarop het lokale bestuur steden en gemeenten wil besturen. Maar zeker ook verschillen. Zo spelen discussies over fusies in België op een hele andere manier dan in Nederland. De combinatie van een functie als burgemeester of schepen met die van een parlements lid is een verworven recht van Belgische politici, maar niet algemeen geldend in Nederland.

Gelukkig is er ook ruimte voor inspiratie. Beide landen durven gerust van elkaar

te leren en gebaseerd op elkaars model bijsturingen te realiseren in het politieke systeem. In Genk namen we al heel wat modellen uit Nederland over inzake burgerparticipatie, wijkontwikkeling en ruimtelijke ordening. Nederlandse besturen bezoeken van hun kant regelmatig onze stad. Ze bestuderen dan vooral C-mine, waar we het historische mijnerfgoed hebben aangepakt en ook hoe wij heel wat stadsprojecten ontwikkelen. Daar waar in de jaren negentig Vlaanderen vooral keek naar Nederland voor stadsontwikkeling, is het nu duidelijk dat Nederland ook heel vaak kijkt naar Vlaanderen.

If mayors ruled the world is een boek van de onlangs overleden Amerikaanse politiek theoreticus en auteur Benjamin

Barber. Zijn boek stelt één zaak heel helder. Overal ter wereld heeft het lokale bestuur een immense impact op mens en maatschappij. Vele van onze ecologische, economische en maatschappelijke uitdagingen zullen lokaal zijn of ze zullen niet zijn. Met andere woorden: lokale besturen zijn het zichzelf verplicht om continu te vernieuwen en te innoveren. Ook al spreken inwoners en bestuurders van de vele steden over heel de wereld niet dezelfde taal, ook al begrijpen wij elkaar niet altijd, toch lijkt het mij essentieel om van elkaar te blijven leren. Zo kunnen onze burgers blijven leven in steden en gemeenten waar de kwaliteit van het leven centraal staat.

Blijven inzetten op sterke lokale besturen is dan ook de enige optie.